

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1938 kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1938/39 till pensionering av civila tjänst innehavare m. m.

I innevarande års statsverksproposition (elfte huvudtiteln, punkterna 1 och 40) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1938/39 beräkna *dels* ett förslagsanslag å 9,100,000 kronor till pensionering av civila tjänst innehavare, *dels ock* ett förslagsanslag å 5,300,000 kronor till pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under samma huvudtitel (punkterna 14 och 15) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1938/39 beräkna *dels* ett anslag å 9,000 kronor till bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn, *dels ock* ett anslag å 7,200 kronor till bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 8 april 1938 dagtecknad proposition nr 292, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels, med ändring av vad härutinnan tidigare föreskrivits, besluta, att pension och uppskjuten livränta, som med tillämpning av civila tjänstepensionsreglementet beviljats eller komma att beviljas, skola vid verk, vilkas omkostnader i allmänhet gäldas av särskilda medel, med undantag dock för de affärsdrivande verken, från och med budgetåret 1938/39 utgå av de rikstatsanslag, som äro eller må bliva avsedda för bestridande av pensionskostnader;

dels ock å driftbudgeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till Pensionering av civila tjänst innehavare ett förslagsanslag av 9,100,000 kronor;

b) till Bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn ett anslag av 9,000 kronor;

c) till Bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund ett anslag av 7,200 kronor;

d) till Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst ett förslagsanslag av 5,200,000 kronor.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

Pensionering av civila tjänst innehavare. Föredragande *departementschefen* har — under erinran att förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare i riksstaten för innevarande budgetår vore upptaget med ett belopp av 5,200,000 kronor samt att statskontoret beräknat bruttoutgifterna under anslaget för nästa budgetår till 9,400,000 kronor — anfört bland annat följande:

I årets statsverksproposition hade departementschefen i samband med beräkningen av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 tillstyrkt ett av riksräkenskapsverket framlagt förslag att förvandla civila tjänstepensionsfonden till en kapitalfond, vars avkastning skulle tillgodoföras särskild inkomsttitel å riksstaten. I anslutning till detta förslag hade departementschefen i annat sammanhang föreslagit upphävande av nu gällande bestämmelser i 1907 års pensionslag och civila tjänstepensionsreglementet angående fondering av pensionsavgifter och pensionsavdrag samt angående in- språktagande av fonderade medel för pensionsutgifter. Vid bifall härtill komme ifrågavarande anslag under nästa budgetår icke att tillföras något bidrag från civila tjänstepensionsfonden. Å andra sidan borde de pensionsavgifter, som nu inginge till nämnda fond, för framtiden redovisas såsom uppbördsmedel å anslaget.

Departementschefen har vidare erinrat, att pensionskostnaderna vid vissa verk med specialbudgeter ej bestredes från anslaget utan belastade specialbudgeterna. Departementschefen har nu förordat, att samtliga tjänstepensionsutgifter enligt 1907 års lag och civila tjänstepensionsreglementet för de icke affärsdrivande verken från och med nästa budgetår skulle bestridas från anslag under elfte huvudtiteln. Av sådant anslag torde därjämte liksom nu böra bestridas pensioner vid domänverket, som beviljats före 1912 års början. Att i enlighet härmed pensionsutgifter, som nu belastade vissa specialbudgeter, skulle överföras på här förevarande anslag, påverkade ej anslagsberäkningen.

Statskontorets beräkning av bruttoutgifterna å anslaget under nästa budgetår har icke givit departementschefen anledning till erinran. Departementschefen framhåller emellertid, att vid anslagsbeloppets bestämmande bör beaktas, att pensionsavgifter, som hittills ingått till civila tjänstepensionsfonden, hädanefter böra redovisas såsom uppbördsmedel å anslaget. Med hänsyn härtill förordar departementschefen, att anslaget för budgetåret 1938/39 anvisas med det i statsverkspropositionen preliminärt beräknade beloppet, 9,100,000 kronor.

Pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. Departementschefen har erinrat, att riksdagen i enlighet med i årets statsverksproposition framlagt förslag till pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1938/39 anvisat ett förslagsanslag av 3,000,000 kronor. Vid bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 279 framställda förslag om förbättring av tjänste-

pensioner, som beviljats förutvarande lärare vid folk- och småskolor samt vissa förutvarande lärare i statens tjänst, komme medelsbehovet under nästa budgetåret å ifrågavarande anslag att ökas väsentligt, en merbelastning vars inverkan på budgetutfallet emellertid motvägdes av att, vid bifall till i nyssnämnda proposition framlagt förslag om ändrade pensionsbestämmelser för lärare vid folk- och småskolor m. fl., medelsbehovet å det av riksdagen för nästa budgetår med 1,500,000 kronor anvisade förslagsanslaget till bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt i hög grad minskades.

Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst. Under erinran, att anslaget till pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst i riksstaten för innevarande budgetår vore upptaget till ett belopp av 1,200,000 kronor samt att statskontoret beräknat bruttoutgifterna å ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår till 5,300,000 kronor, har *departementschefen* anfört följande:

I årets statsverksproposition hade departementschefen i samband med beräkningen av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 tillstyrkt ett av riksräkenskapsverket framlagt förslag att förvandla allmänna familjepensionsfonden till en kapitalfond, vars avkastning skulle tillgodoföras särskild inkomsttitel å riksstaten. Vid bifall härtil komme ifrågavarande anslag under nästa budgetår icke att tillföras något bidrag från nämnda fond. Å andra sidan borde de pensionsavgifter, som nu inginge till fonden, i den mån de icke erlades av tjänstemän vid affärsverken, för framtiden redovisas såsom uppbördsmedel å anslaget. Med hänsyn till nyssberörda pensionsavgifter, som skulle tillföras anslaget såsom uppbördsmedel, finge departementschefen föreslå, att anslagsbeloppet bestämdes till 5,200,000 kronor.

Bidrag till universitetens pensionsinrättningar. Då ifrågasatt utredning om statens övertagande av pensionsinrättningarnas rörelse icke vore slutförd, så att på densamma grundat förslag kunde föreläggas årets riksdag, borde — framhåller *departementschefen* — bidragsanslag böra för nästa budgetår äskas hos riksdagen med oförändrade belopp.

Utskottet får erinra, att utskottet, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 274 därom framställda förslag, i utlåtande nr 44 förordat, att fonderingen av statstjänstemännens pensionsavgifter och pensionsavdrag vid de icke affärsdrivande verken skulle upphöra, vilket förslag även vunnit riksdagens bifall.

Emot de i förevarande proposition gjorda anslagsberäkningarna för nästa budgetår har utskottet icke funnit något att erinra. Utskottet hemställer förty,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 292, må

1) med ändring av vad härutinnan tidigare föreskrivits, besluta, att pension och uppskjuten livränta, som med tillämpning av civila tjänstepensionsreglementet beviljats eller komma att beviljas, skola vid verk, vilkas omkostnader i

Utskottet.

Bankoutskottets utlåtande Nr 71.

allmänhet gäldas av särskilda medel, med undantag dock för de affärsdrivande verken, från och med budgetåret 1938/39 utgå av de riksstatsanslag, som äro eller må bliva avsedda för bestridande av pensionskostnader;

2) å driftbudgeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Pensionering av civila tjänst innehavare ett förslagsanslag* av 9,100,000 kronor;

b) till *Bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn* ett anslag av 9,000 kronor;

c) till *Bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund* ett anslag av 7,200 kronor;

d) till *Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 5,200,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1938.

På bankoutskottets vägnar:

BJ. HOLMGREN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Åkerberg**, *Holmström*, *Danielsson**, *Sundvik*, *von Horn*, *Bodin* i Visby och *Leander*;

från andra kammaren: herrar *Holmgren*, *Lovén*, *Andersson* i Falkenberg*, *K. A. Westman*, *Osberg*, *Svedman*, *Eriksson* i Sandby och *Sundström* i Vikmanshyttan*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.